

?RELIS

Regionale legemiddelinformasjonssentre (RELIS) er et tilbud til helsepersonell om produsentuavhengig legemiddelinformasjon. Sentrene besvarer spørsmål om legemiddelbruk fra helsepersonell som leger, tannleger og farmasøyer.

RELIS er foreløpig opprettet i helseregionene Sør, Vest, Midt-Norge og Nord-

Norge, og legemiddelmiljøene ved regionsykehusene samarbeider om virksomheten. Det er her gjengitt en sak utredet av RELIS som kan være av interesse for Utpostens lesere.

RELIS Sør (Rikshospitalet) tlf: 23 07 53 80

RELIS Vest (Haukeland sykehus) tlf: 55 97 53 60

RELIS Midt-Norge (Regionsykehuset i Trondheim) tlf: 73 55 01 58

RELIS Nord-Norge (Regionsykehuset i Tromsø) tlf: 77 64 58 92

Relis spørsmål og svar-database på Internett

<http://www.relis.no/database>

RELIS lanserer i oktober 2001 en ny tjeneste for helsepersonell i Norge ved at våre utredninger gjøres tilgjengelige på Internett. Tjenesten er gratis og krever ingen registrering eller passord, men man må bekrefte at man er helsepersonell og har lest forutsetningene for bruken av informasjonen i utredningene ved første gangs bruk. Dette er av juridiske årsaker, og gjøres online uten utveksling av personinformasjon. Det er nå over 2600 utredninger tilgjengelig, og dette tallet vil øke jevnt og trutt. Med bakgrunn i antall henvendelser RELIS håndterer, vil det tilkomme omlag tre nye utredninger per dag. Alle RELIS utredninger er anonymiserte med hensyn på pasientinformasjon og informasjon om spørsmålsstiller, og databasen er felles for alle sentrene.

Alle utredningene er indekserte med nøkkelord ut fra hva de omhandler. Dette gjelder for eksempel hvilke legemidler som omtales, hvilken kategori spørsmålet omhandler, samt eventuelle symptomer eller sykdommer spørsmålet gjelder. Dette gir gode muligheter til å finne det man søker etter med bedre presisjon dersom man er kjent med søkemulighetene. Nedenfor følger en kort gjennomgang av søkemulighetene i RELIS database. Det anbefales på det sterkeste og besøke siden og forsøke selv!

Legemiddel

Søket må utføres i to omganger. Først skriver man (begynnelsen på) legemiddelet man er interessert i, enten som virkestoff, handelsnavn eller ATC-kode.. Det er nødvendig å gjøre dette for å sikre at man har skrevet søkebegrepet på samme måte som det gjenfinnes i nøkkelordene. (Heter det «hydroklortiazid», «hydrochlorothiazide», «thiazid-HCl» eller «HCl-tiazid»?) I databasen er begrepene så langt som

mulig koblet sammen, slik at søket skal gjøres korrekt uavhengig av hvilken av søkeparametrene man velger. Når man så klikker «søk» vil man få en liste med de begrepene som finnes i databasen i søkelinjen. Deretter må man velge fra denne og klikke «søk» på nytt. Alle saker som er indeksert på virkestoffnivå i ATC-systemet er indeksert til 1. nivå slik at man lett kan søke i grupper av legemidler ved hjelp av ATC-systemet.

Kategori

RELIS har selv laget 23 kategorier som utredningene er indeksert med. Definisjoner for kategoriene er tilgjengelig fra søkesiden. En utredning kan godt tilhøre flere kategorier. Er man for eksempel interessert i en mulig bivirkning av et legemiddel vil det være naturlig å velge «Bivirkninger» fra kategorilisten. Men avhengig av det konkrete spørsmålet som RELIS har besvart kan utredningen gjerne også være indeksert med kategori «Farmakokinetikk». Denne søkeparameteren er en god måte å begrense antall relevante treff på ved å kombinere søk.

Fritekst

Her kan man søke på tekst, hele eller deler av ord og setninger i spørsmål og svar-teksten. Denne søkefunksjonen er den eneste som ikke er håndindeksert og dermed også den som favner bredest. Man må huske på at søk i fritekst er en sårbar søkemethode som kan gi «uinteressante» treff. Søker man, for eksempel, på «kol», vil man få treff på *koldbrann*, *koliksin*, *kolikk*, *skole*, *sjokolade* med mer... Man er altså avhengig at formuleringen er den samme i teksten som i søkebegrepet, og dette kan gi treff på helt andre ting enn forventet.

MeSH

Medical Subject Headings (MeSH) er et definert, hierarkisk vokabular utviklet og vedlikeholdt av National Library of Medicine (NLM) i USA. Dette er blant annet indekserings-terminologien som benyttes i Medline®. MeSH er tatt med i RELIS utredninger for å få et begrepsapparat på sykdom og symptomer som ikke dekkes av de andre søkeparametrene. Det er lagt ut en link til NLMs sider om MeSH som blant annet inkluderer en browser med definisjoner av termene på søkesiden. MeSH-søkefunksjonen fungerer på samme måte som Legemiddel-søket. Man søker først søker iMeSH-termene og deretter velger den termen (ordet/begrepet) man vil søke i utredningene med. Dette er nødvendig for å sikre korrekt skrivemåte. Det heter for eksempel «Blood Loss, Surgical» og «Surgical Blood Loss» vil derfor ikke gi noen treff – simpelthen fordi termen ikke finnes skrevet på denne måten.

RELIS og Spørsmålsnummer

Denne funksjonen er laget for å gjøre det enkelt å finne tilbake til utredninger. Om man noterer seg spørsmålsnummeret og hvilket

RELIS som har gjort utredningen vil man med denne søkefunksjonen raskt kunne finne igjen akkurat denne. Det vil også være lett å finne utredninger som er angitt som referanse i andre utredninger. De ulike RELIS får sine utredninger nummerert fortløpende og individuelt, slik at det vil finnes opp til fem utredninger med samme spørsmålsnummer. Man kan velge å søke bare på en av de to parametrene.

Kombinerte søk

En god metode til å finne de mest relevante utredningene er å bruke kombinerte søk. Dette må man også om man vil søke på to begreper samtidig, for eksempel ett legemiddel og en kategori. Det vil naturligvis bli ganske mange utredninger som er indeksert med en kategori etter som antallet øker. Så om man søker på «Bivirkninger» vil man (i skrivende stund) få nesten 1000 treff. Om man derimot kombinerer søket på «Bivirkninger» OG et søk på ett spesifikt legemiddel vil man få et overkommelig antall utredninger med høy(ere) relevans.

Søkehistorikken vil ligge igjen på datamaskinen også etter endt søking slik at det blir enkelt å kombinere søk. Man må allikevel huske at «gamle» søk representerer søket den gangen det ble gjort slik at man må gjenta søket om man vil finne utredninger som er kommet til siden søket ble utført – selv om det ligger i søkehistorikken fremdeles. Det er selvfølgelig også mulig å få «0 treff», og her kommer RELIS hovedfunksjon inn: Da kan man stille spørsmålet til RELIS hvorpå vi gjør en utredning slik at du får svar – og andre som søker senere får «1 treff».

Det er her, som alle andre steder, viktig å vite hva man leter etter. Tilsynelatende like begreper kan ha ulike definisjoner og antall treff på hver av de vil derfor kunne variere.

The screenshot shows the RELIS web interface. At the top, there are navigation links: Om søk, Legemiddel, Kategori, Fritekst, Kombinerte søk, and Mer avansert søk. Below these are search input fields for Legemiddel, Kategori, and Fritekst. There are also buttons for 'Søk' and 'Hjelp til søk'. A section titled 'Kombinerte søk' shows a search for 'Bivirkninger' and 'Hydrokortisid' resulting in 923 hits. A table of results is visible at the bottom, listing dates, titles, and the responsible RELIS center.

Dato	Tittel	Utredet av
12.06.2001	Spironolaktin og anoksi	RELIS Vest
12.01.2001	Angiotensin II-antagonister og hoste	RELIS Vest
15.02.2000	Kryssreaksjon mellom sulfonamider og hydrokortisid	RELIS Vest
07.09.1999	Antihypertensiva og lichenoid hudreaksjoner	RELIS Vest
16.08.1999	Antihypertensiva og hudutslett	RELIS Vest
05.11.1998	Vekslung mellom Lasix og Esidrex for å redusere bivirkninger	RELIS Sør
09.01.1997	Samtidig bruk av losartan og hydrokortisid/familid	RELIS Sør

Et eksempel er:

RELIS kategori

– *Alternativ medisin*

«brukes om midler som benyttes i terapeutisk sammenheng som ikke er registrert som legemiddel eller på annen måte omfattes av konvensjonell vestlig medisinsk behandling.»

MeSH –

Alternative Medicine

«An unrelated group of non-orthodox therapeutic practices, often with explanatory systems that do not follow conventional biomedical explanations.»

Fritekst – Alternativ medisin

Forutsetter at ordene er skrevet nøyaktig slik i utredningen.

Alle søkefunksjonene har korte hjelpetekster på søkesiden. Men, ettersom denne tjenesten er ny også for RELIS kan det finnes ting som krever en annen, eller ganske enkelt bedre, forklaring. Søkesiden har i september 2001 vært gjenstand for en utprøving av 50 personer i ulike stillinger innen helseprofesjonene. En kontinuerlig evaluering av RELIS database vil finne sted og vi er svært takknemlige for synspunkter og tips i forhold til søkesiden. Det er vanskelig å tilfredsstille alle ønsker, men det er lov å forsøke!

*cand.pharm. Pål-Didrik Hoff Roland, RELIS Midt-Norge
overlege Jan Schjøtt, RELIS Vest*

cand.pharm. Lars Småbrekke, RELIS Nord-Norge

cand.pharm. Tone Westergren, RELIS Sør